

FRA FELLES VISJONER TIL SAMLENDE FUNKSJONER I SMÅBYEN

Alf Waage
BYLIVsenteret
Norske arkitekters landsforbund

Den urbane fjordlandsbyen Sandane
Illustrasjon: Haugen/Zohar Arkitekter / Asplan Viak

Nations Unies

Conférence sur les Changements Climatiques 2015

COP21/CMP11

Paris France

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

INNHold

Forord	3
Nasjonale forventningers rolle i plansystemet	5
Gode og effektive planprosesser	7
Enklere regelverk og bedre samarbeid	7
Måltrettet planlegging	8
Økt bruk av IKT i planleggingen	10
Regjeringens forventninger	11
Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling	13
Et klimavennlig og sikkert samfunn	13
Aktiv forvaltning av natur- og kulturminneverdier	14
Fremtidsrettet næringsutvikling, innovasjon og kompetanse	15
Regjeringens forventninger	17
Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder	19
Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging	19
Et fremtidsrettet og miljøvennlig transportsystem	20
Levende by- og tettstedssentre	21
Helse og trivsel	21
Regjeringens forventninger	23

Forsidebilde:
Jan Haaland ABO plan & arkitektur as

Forordbilde:
Illustrasjonsfoto www.colourbox.no

Side 4-5:
Foto Jan Hausken

Side 8 Fra topp og mot høyre
Christoffer Horsfjord Nilsen (ungdom)
Jan Hausken (hvit modell og mobil i hånd)
Jørgen Brun (byggeplass)
Illustrasjonsfoto www.colourbox.no

Side 12 fra topp mot høyre
Illustrasjonsfoto www.colourbox.no (sluk)
Fotolia (oversiktsbilde og jente som skrur)
Illustrasjonsfoto www.colourbox.no (skip)
Jørgen Brun (grønt tak)
Illustrasjonsfoto www.colourbox.no (jente i fjellet)

Side 18 fra topp mot høyre
Maylinn Stomperud (plass) (sykkelstativ)
Illustrasjonsfoto www.colourbox.no (dyrking i by)
Nordland fylkeskommune Erik Veigård (to gutter)
Jan Haaland ABO plan & arkitektur as (boliger)
Nordland fylkeskommune Erik Veigård (spill)
Statens vegvesen (bybanen i Bergen)

Nasjonale forventningers rolle i plansystemet

For å fremme en bærekraftig utvikling skal regjeringen hvert fjerde år utarbeide nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette går frem av plan- og bygningsloven § 6-1. De nasjonale forventningene skal legges til grunn for de nye fylkestingenes og kommunestyrenes arbeid med regionale og kommunale planstrategier og planer. De nasjonale forventningene skal også legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen. Oppfølging fra alle parter vil bidra til bedre sammenheng mellom nasjonal, regional og kommunal planlegging, og gjøre planleggingen mer forutsigbar og måltrettet.

De nasjonale forventningene samler mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger særlig vekt på i planleggingen i årene som kommer. Forventningsdokumentet er retningsgivende for regional og kommunal planlegging. Fylkeskommunene og kommunene har ansvar for å finne helhetlige løsninger, der lokale forhold og lokalpolitiske interesser og hensyn ivaretas, sammen med nasjonale og viktige regionale interesser. Forventningsdokumentet er ikke uttømmende for alle oppgaver og hensyn som kommunene og fylkeskommunene skal ivareta etter plan- og bygningsloven. Dokumentet må derfor sees i sammenheng med gjeldende regelverk og veiledning.

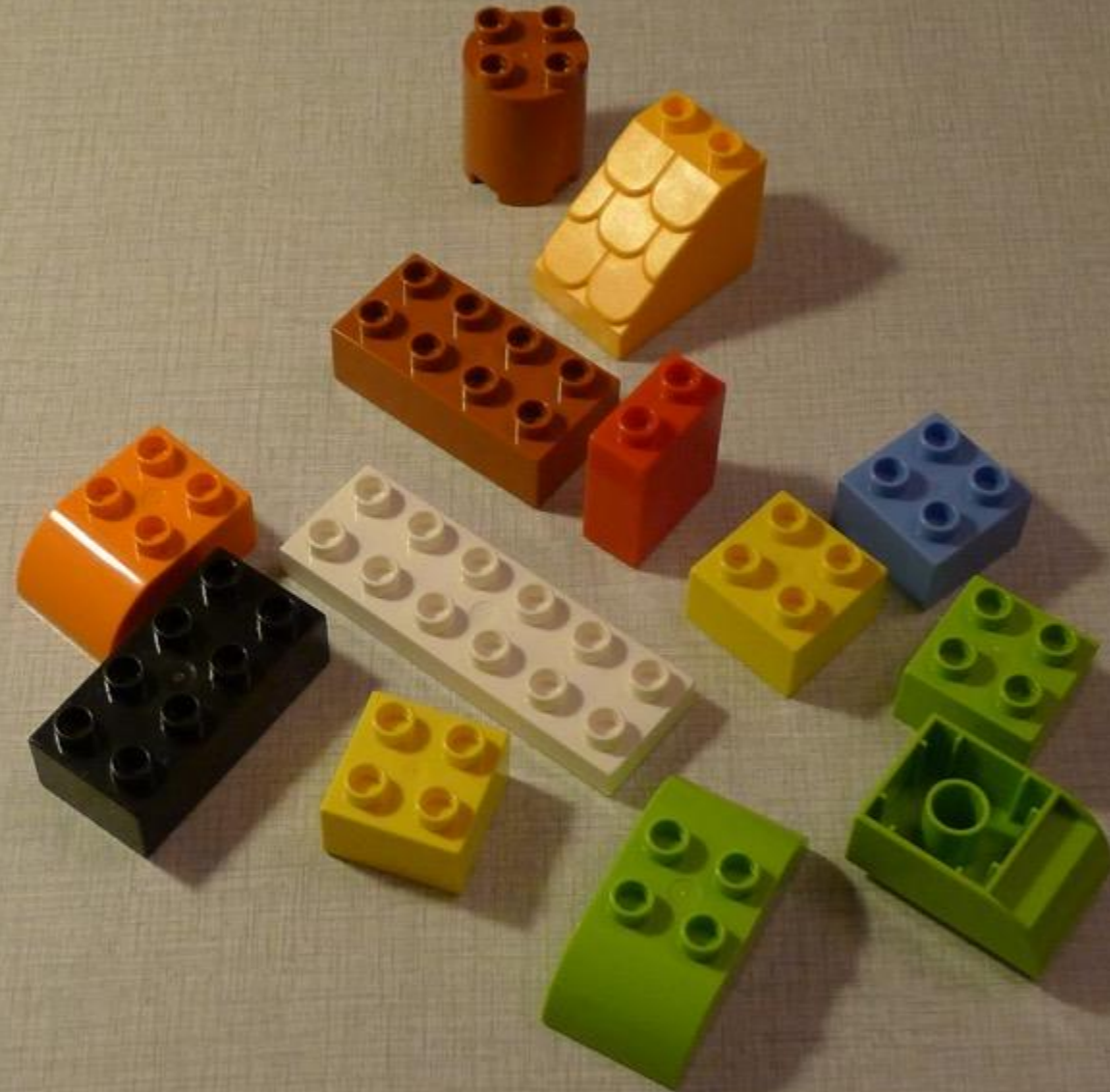
Første del av dokumentet omhandler gode og effektive planprosesser. Andre del omhandler planlegging for bærekraftig areal- og samfunnsutvikling generelt. Tredje del omhandler planlegging for attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder spesielt.

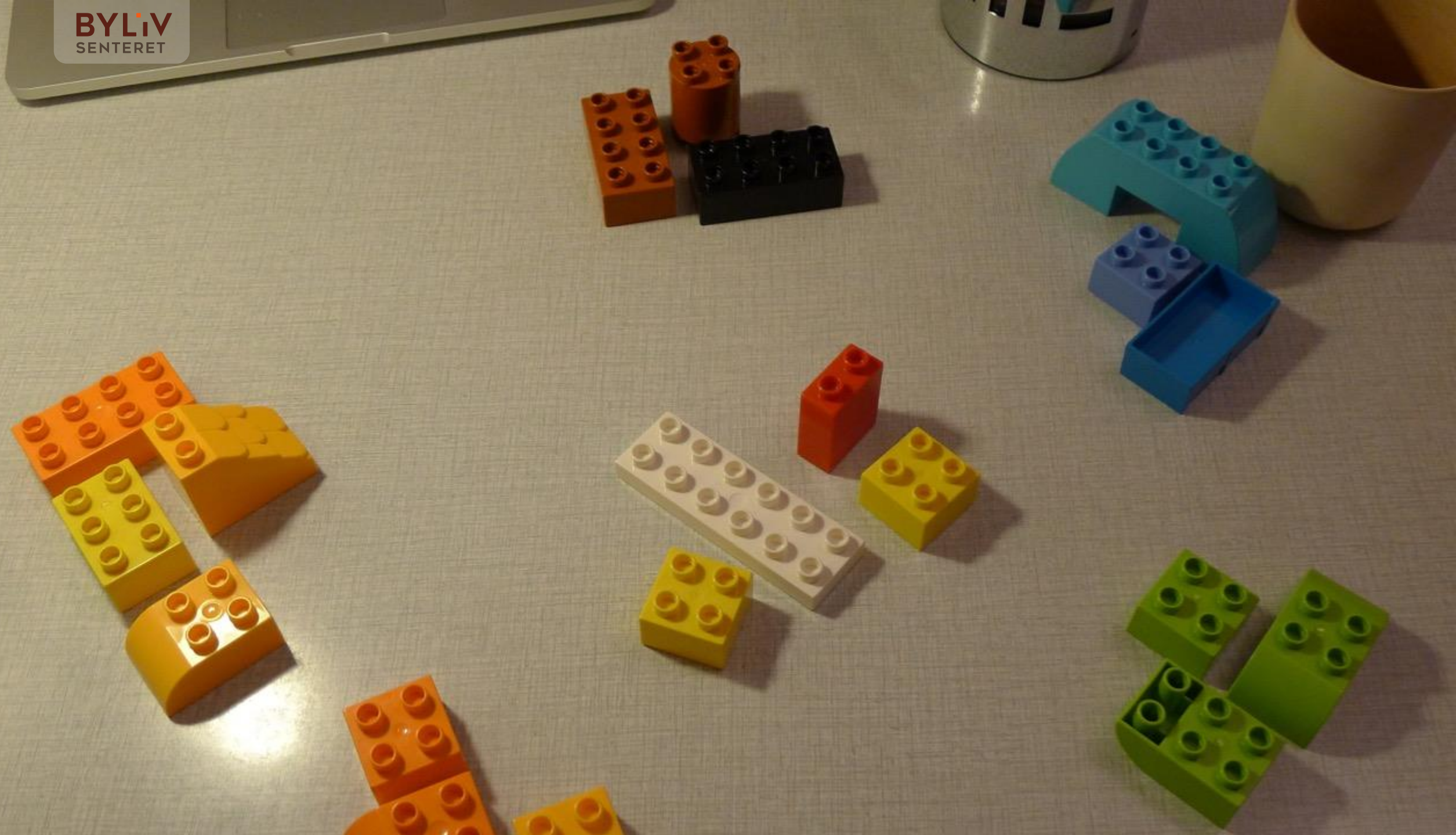

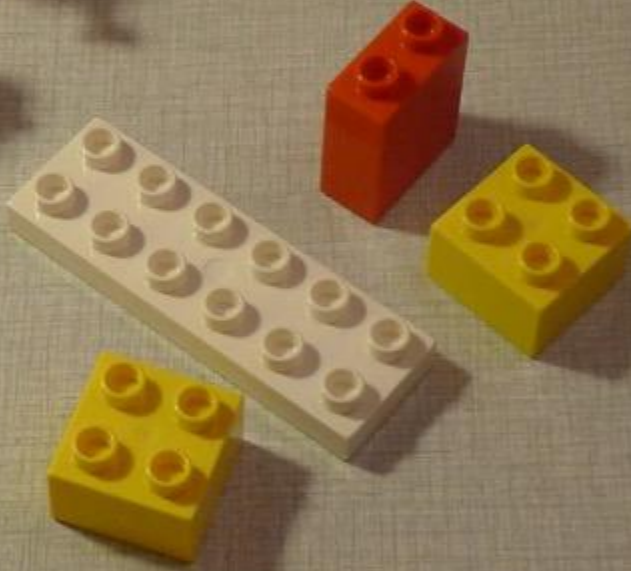
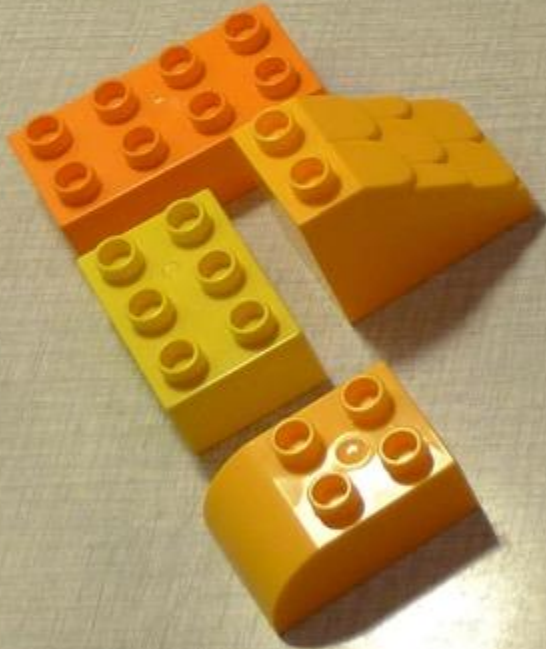
Styrk samfunnet – fellesskapet

- En mindre bilbasert struktur
- Som bringer folk sammen
- Øker trivsel og sosial kontakt
- Bedrer folkehelsen
- Og kommuneøkonomien

Start med en realitetsjekk

Bygger dere spredtsted eller tettsted?

Hvor i kommunen er det investert på ulike områder de seneste 10 årene innenfor:

- Handel
- Kontor
- Boliger
- eldreinstitusjoner
- Skoler
- Barnehager
- Idrettsanlegg
- Badeanlegg
- Sykehus
- Etc.

Hvordan reiser folk til og fra disse stedene?

Hvilke prosjekt er under planlegging på feil sted – legg dem i sentrum.

DET NESTE STEGET...

Sambruk er en nøkkel til sosialt samhold og god økonomi

- Sambruk av tid
- Sambruk funksjoner
- Sambruk av arealer
- Samvær

Samvær er viktig for helsa

- Bli sett og anerkjent
- Føle at en gjør en viktig innsats både for sine nærmeste og samfunnet
- Mestres sitt liv og finne balansen
- Tilstrekkelig med sosial kontakt og mental og fysisk aktivitet
- Har varierte, spennende, vakre og stimulerende omgivelser
- Føler seg tatt hånd om ved behov.
- Etc.

Bruk egne investeringer

- Boliger
- Eldreinstitusjoner
- Skoler
- Barnehager
- Idrettsanlegg
- Badeanlegg
- Kulturhus
- Bibliotek
- Etc

Mat og helse
Jeg vil også sette
blåpotet! min
farmor hadde
alltid sønne

Er alt klart til den
nasjonale helse
konferansen?

Ja det var herlig!
Har aldri sett så
mange være med
på lekne for både
barn og voksne

Var du her i
sentrum på
17 mai?

Hei mor!
Eg blir her litt til
Skal prøve noen
triks

Husk du må
være hjemme
halv til!

Far, kan jeg vente
på skoleplassen
mens du er og
handler?

Gledeer meg
til konsert i
audsitoriet på
skolen. Tror det
blir dans etterpå

tte var en gøy
ttetime! Nå vet
hvor mange
par jeg kan få
1000kr

Kan ik
don E

LET ETTER SAMBRUK OG VINN-VINN

Skien bibliotek (

@skienbibliotek)

Hvor bør det nye biblioteket ligge?
Byplanlegger Håvard Nymoen og
prosjektleder Gunn Marit Christenson er
godt i gang med nettmøte i TA om
lokaliseringen! #ibsenbiblioteket #nettmøte
#telemarksavisa

BRUK TID PÅ
EN FELLES VISJON

SAMSPILL OG TVERRPOLITISK FORANKRING

**SAMSPILL OG TVERRPOLITISK
FORANKRING**

...OG KONSEKVENTE POLITIKERE

Den offensive kommunen

- Kommunen må bruke sine store ressurser til å endre samfunnet (investering, utvikling og drift)
- Kommunen må ligge i forkant av næringslivet
- Se trender og utviklingsretninger
- Gjøre det attraktivt for næringslivet å gjøre de riktige tingene
- Samarbeide om utviklingsprosjekt
- Lage en by hvor folk har lyst til å leve livet sammen med andre

Hverdagslivet tilbake til sentrum

- Sentrumssatsing består ikke av festivaler og fortauskafeer alene.
- Mange lukker øynene for at arbeidsplasser, familieboliger, skoler, barnehager, handel og servicefunksjoner etableres utenfor.
- Det er hverdagslivet – bylivet som flytter ut og blir bilbasert.
- Det må tilbake til byen.

